

**Eiropas
eksāmens**

9.maijs

8.00-21.00

Eiropas Savienības iedzīvotāju pilsoniskā līdzdalība

**EIROPAS
DIENA
9.maijs**

Eiropas eksāmens

9.maijs

8.00-21.00

Tu uzzināsi:

1. Kas ir **pilsoniskā līdzdalība** un kādi ir tās veidi.
2. Kāpēc ir svarīgi piedalīties **Eiropas Parlamenta** vēlēšanās.
3. Kā var līdzveidot un **ietekmēt ES lēmumus**.
4. Kas ir **lūgumraksts** un **Eiropas pilsoņu iniciatīva**.
5. Kādi ir **Eiropas Kultūras mantojuma** gada mērķi.

**Eiropas
eksāmens**

9.maijs

8.00-21.00

Pilsoniskā līdzdalība

Pilsoniskā līdzdalība ir iedzīvotāju iesaistīšanās sabiedrībai nozīmīgu jautājumu apspriešanā un īstenošanā.

Pilsoniskā līdzdalība ir viens no demokrātiskas valsts un arī Eiropas Savienības (ES) pamatelementiem. Demokrātija nozīmē, ka vara pieder tautai, tāpēc mūsu visu **tiesības un pienākums** ir kopīgi veidot Eiropas nākotni.

Interesējies, piedalies un uzlabo!

**Eiropas
eksāmens**

9.maijs

8.00-21.00

Pilsoniskās līdzdalības piemēri Eiropas Savienībā

ES piedāvā dažādas pilsoniskās līdzdalības iespējas ikvienam tās pilsonim:

- piedalīšanās Eiropas Parlamenta vēlēšanās, tās notiks 2019. gada 25. maijā;
- tikšanās vai sazināšanās (iesniegumi, vēstules, pretenzijas u. c.) ar Latvijas un ES iestāžu pārstāvjiem un darbiniekiem, sniedzot ierosinājumus lēmumu izstrādei, ieviešanai;
- Eiropas tiesību aktu sabiedriskā apspriešana;
- lūgumraksta iesniegšana Eiropas Parlamentam un dalība Eiropas pilsoņu iniciatīvā;
- līdzdalība biedrībās, neformālajās grupās, politiskajās partijās;
- piedalīšanās akcijās, piketos, ielu gājienos, demonstrācijās, streikos u. c.

Izplatītākās līdzdalības formas

Latvijas jaunatnes padome | 2.

Jauniešu politiskā līdzdalība Latvijā: situācijas raksturojums un līdzdalības faktoru (determinantu) analīze

Attēls 4. Veidi politisko lēmumu ietekmēšanai: efektivitāte un personīgā aktivitāte (2015.g.; %)

Bāze: visi respondenti, n=1512

Pētījums pieejams šeit:

[Noslēguma ziņojums](#)

Eiropas eksāmens

9.maijs

8.00-21.00

Dalība Eiropas Parlamenta vēlēšanās

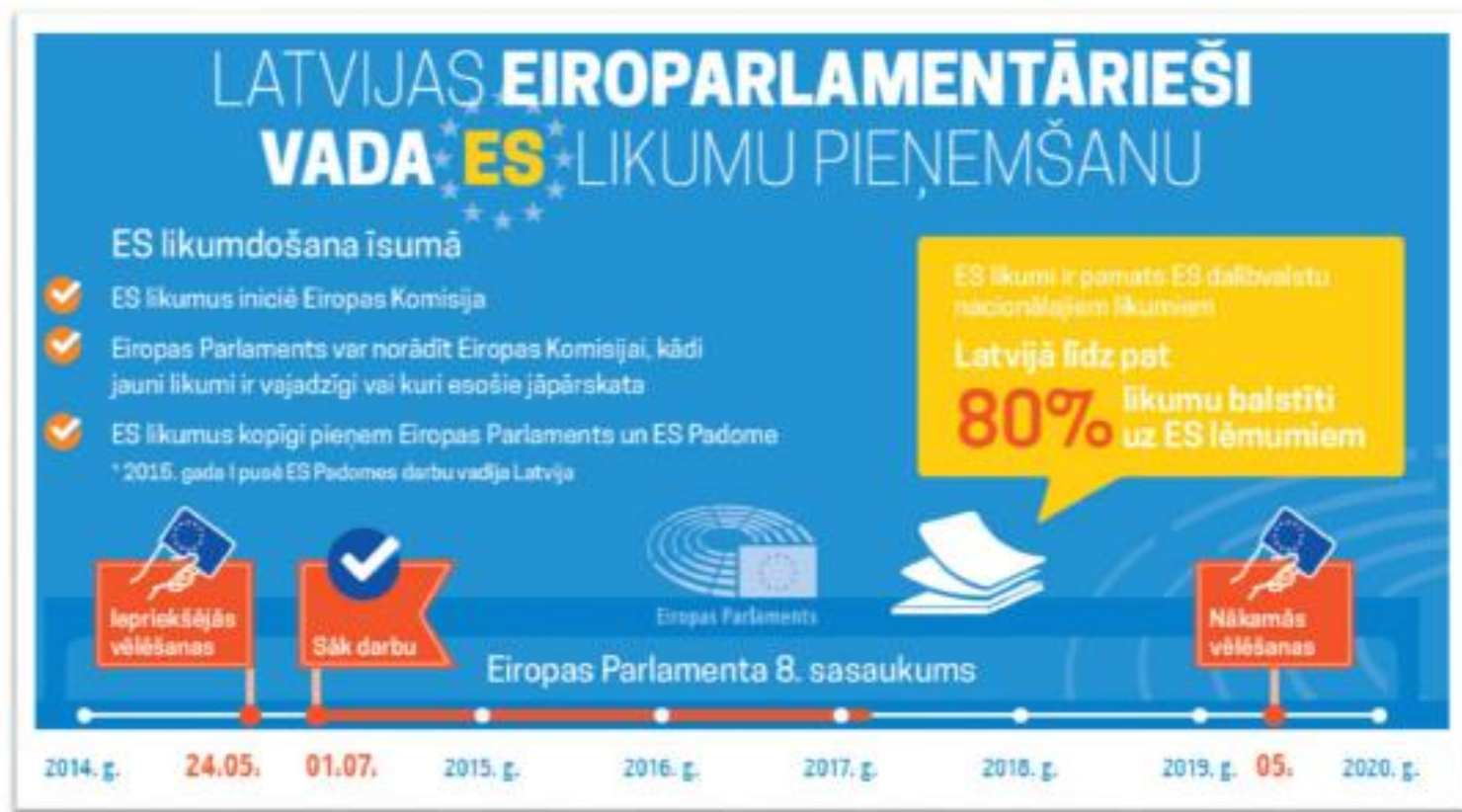
- **Eiropas Parlaments** ir vienīgā Eiropas Savienības institūcija, ko ievēlē ES pilsoņi tiešās vēlēšanās. Vēlēšanas notiek reizi piecos gados. Nākamās Eiropas Parlamenta vēlēšanas notiks **2019. gada 25. maijā**.
- Eiropas Parlamenta vēlēšanās ir pienākums piedalīties ikvienam Latvijas pilsonim, kurš ir sasniedzis 18 gadu vecumu, bet kandidēt Latvijā ir iespējams no 21 gada vecuma. Kandidāta minimālais vecums dažādās ES valstīs atšķiras: tas ir no 18 līdz pat 25 gadiem. Austrijā jaunieši jau no 16 gadu vecuma ir tiesīgi balsot.
- Atceries, ka arī **Saeimas vēlēšanās** ir būtiska ietekme uz ES, tostarp Latvijas pārstāvēto politiku ES!

Eiropas eksāmens

9.maijs

8.00-21.00

Latvijā līdz pat 80% likumu ir balstīti uz ES lēmumiem – piedalies vēlēšanās un ietekmē savu nākotni Latvijā un Eiropā!

**EIROPAS
DIENA**
9. maijs

Eiropas eksāmens

9.maijs

8.00-21.00

Piemēri Eiropas Savienības lēmumiem, kas mainīs arī Tavu dzīvi

Tu varēsi iepirkties internetā bez raizēm un par Tavu datu drošību parūpēsies!

Vēl lielāka iespēja iepazīt Eiropu – ERASMUS+, EUROPASS un citas Eiropas kustības ļaus tādiem jauniešiem kā Tev strādāt savā sapņu darbā!

Tagad, lidojot pie draugiem, Tev nebūs jāgaida garās rindās, jo jaunā elektroniskā sistēma ļaus viegli Tevi reģistrēt!

Īrijā vai Spānijā, Tu varēsi skatīties savas iemīļotās TV pārraides no Viaplay un Shortcut bez aizliegumiem!

Nostiprinātā ekonomiskā draudzība ar Kanādu ļaus baudīt abpusējus labumus, brīvi tirgojoties ar visdažādākajām precēm!

Gribi uzzināt vairāk? Ieskaties europarl.lv

**Eiropas
eksāmens**

9.maijs

8.00-21.00

PIEDALIES

EIROPAS VĒLĒŠANAS

Tu izlem, kuri būs Eiropas Parlamenta deputāti.

Balso Par Latvijas nākotni Eiropā.

Tava balss ietekmēs arī Eiropas Komisijas vadītāja un komisāru izvēli.

Latvijā balsot iepriekš var
no 22. līdz 24.maijam.

Izmanto savas tiesības!

Ja esi 18 gadus vecs un reģistrēts
Latvijas iedzīvotāju reģistrā*

*Visi vēletāji no iedzīvotāju reģistra automātiski tiek
iekļauti arī Latvijas vēletāju reģistrā.
Citu ES dalībvalstu pilsoņi, kuri uzturas Latvijā un vēlas
izmantot savas balstiesības Latvijā līdz 25. aprīlim
reģistrējas Centralajā vēlešanu komisijā.

Pase vai ID karte

**EIROPAS
DIENA
9. maijs**

Eiropas eksāmens

9.maijs

8.00-21.00

Ja Tava reģistrētā dzīvesvieta ir **Latvijā**, tiks automātiski iekļauts atbilstošā iecirkņa vēlētāju sarakstā.

Ja nepieciešams, maini iecirkni līdz 7.maijam.

Esi ārvalstīs? Reģistrējies
— līdz 25. aprīlim balsošanai pa pastu
— līdz 7. maijam balsošanai Latvijas vēlēšanu iecirkņos ārvalstīs

Ja dzīvo kādā no ES dalībvalstīm, Tev ir jāizvēlas:
— balsot par šajā valstī pieteiktiem kandidātu sarakstiem un kandidātiem;
— balsot par Latvijas kandidātu sarakstiem.

Vēlies uzzināt savu vēlēšanu iecirkni vai to mainīt?

Plašāk: www.pmlp.gov.lv vai www.cvk.lv

Īpašais Eiropas vēlēšanu informācijas tālrunis

67049999

Sāk darbību 16. martā

BALSO PATS un aicini to darīt arī citus!

www.soreizesbalsošu.eu

**EIROPAS
DIENA**
9. maijs

Eiropas

eksāmens

9.maijs

8.00-21.00

Latvijas amatpersonas līdzveido ES lēmumus – interesējies un izsaki savas domas!

- Katrā ministrijā ir amatpersonas, kas atbild par Latvijas skatījumu uz jaunajiem ES tiesību aktiem. Šis redzējums tiek iestrādāts tā saucamajā nacionālajā pozīcijā. Gala apstiprinājumu Latvijas pozīcijai sniedz Saeimas Eiropas lietu komisija.
- Saeimas Eiropas lietu komisijas sēdes ir atklātas, un tajās var piedalīties, piesakoties atbilstoši Saeimas noteiktajai kārtībai.
- Papildu informāciju un atbildīgās amatpersonas kontaktinformāciju var atrast katras ministrijas un Ministru kabineta interneta vietnes sadaļā „Sabiedrības līdzdalība”.

Eiropas

eksāmens

9.maijs

8.00-21.00

Latvijas amatpersonas līdzveido ES lēmumus – interesējies un izsaki savas domas!

- Eiropas tiesību aktu apspriešanā var piedalīties, iesaistoties arī kādas biedrības darbībā, kas seko Latvijas ministriju, Ministru kabineta, Saeimas vai ES institūciju darbam.
- Arī Latvijas pašvaldību un pilsoniskās sabiedrības pārstāvji, kuri darbojas Eiropas Reģionu komitejā, respektīvi, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejā, un veido neatkarīgus atzinumus par ES dokumentiem, var sniegt savu redzējumu un uzklaustīt Tavu.

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja

Tilts, kas vieno Eiropu ar organizētu pilsonisko sabiedrību

Lasi vairāk un sazinies: [EESK](#)

**Eiropas
eksāmens**

9.maijs

8.00-21.00

Sazinies ar Eiropas Savienības institūciju amatpersonām!

Ja vēlies uzdot jautājumu vai paust viedokli par kādu sabiedriski nozīmīgu jautājumu, Tev ir iespējams uzrunāt Latvijas vai ES iestāžu amatpersonas.

Saziņai izmanto:

- oficiālo kontaktinformāciju, tostarp palīgu un padomnieku (tālruni, e-pastu), piemēram, [Eiropas Parlamenta mājaslapā](#);
- publiskus pasākumus, kuros piedalās amatpersonas;
- iestāžu un amatpersonu profilus sociālajos tīklos.

Eiropas
eksāmens

9.maijs

8.00-21.00

Eiropas tiesību aktu sabiedriskā apspriešana

Eiropas Komisija izstrādā jaunus tiesību aktus, kā arī pilnveido jau esošos. Tiesību aktus nodod sabiedriskajai apspriešanai interneta vietnē „[Jūsu balss Eiropā](#)”. Ikviens var izteikt savu viedokli, iesaistīties diskusijās ar Eiropas Komisijas amatpersonām, iegūt papildu informāciju un konsultācijas.

The screenshot shows the 'Your Voice in Europe' website. At the top, there is a blue header with the European Commission logo and the text 'JŪSU BALSS EIROPĀ'. Below the header, there is a navigation menu with buttons for 'Sākumlapa', 'Apspriešanas', 'Sniedziet atsauksmes!', and 'Noderīgas saites'. The main content area features a 3D white figure holding a red megaphone. To the right of the figure, there is a text block starting with '“Jūsu balss Eiropā” ir Eiropas Komisijas vietne, kurā vienuviet pieejamas daudzas sabiedriskās apspriešanas un iespējas sniegt atsauksmes. Tajā varat paust savu viedokli par ES politiku visos tās izstrādes un īstenošanas posmos. Atbilstīgi savai [ietderīga regulējuma programmai](#) Eiropas Komisija ir apņēmusies [vairāk ieklausīties iedzīvotājos un ieinteresētajās personās](#) jau no idejas rašanās brīža, bet arī laikā, kad Komisija gatavo priekšlikumu un kad tas ir pieņemts un vēlāk tiek izvērtēts.

- Atsauksmes par [celvežiem \(roadmaps\) un sākotnējiem ietekmes novērtējumiem](#) var sniegt izstrādes procesa sākumā.
- Atkarībā no konkrētās iniciatīvas var tikt sarīkotas dažāda veida konsultācijas, piemēram, konkrētai mērķauditorijai domātas sabiedriskās apspriešanas. [Sabiedriskajās apspriešanās](#) jūs varat izteikt savu viedokli par būtiskiem sagatavošanā esošu Komisijas priekšlikumu [ietekmes novērtējuma](#) aspektiem, kā arī par svarīgākajiem jau ieviestas politikas [novērtēšanas](#) un atbilstības pārbaudes elementiem. Sabiedriskās apspriešanas parasti turpinās vismaz 12 nedēļas.
- Par [Komisijas priekšlikumiem](#) atsauksmes var sniegt jaunas likumdošanas iniciatīvas izstrādes beigās, kad projektu ir pieņēmusi Komisijas komisāru kolēģija.
- Nākotnē varēs sniegt atsauksmes arī par [deleģēto aktu](#) un [svarīgu īstenošanas aktu projektiem](#).

Iepazīsties ar interneta vietni un uzzini, kuri tiesību akti pašlaik ir nodoti apspriešanai!

**Eiropas
eksāmens**

9.maijs

8.00-21.00

Lūgumraksts Eiropas Parlamentam

Ikvienam ES pilsonim, organizācijai vai uzņēmumam ir tiesības iesniegt **lūgumrakstu** (piemēram, sūdzību vai ierosinājumu) par tēmu, kas skar šo pilsoni un ir ES pārziņā. Lūgumrakstā skartais jautājums var būt saistīts ar personu individuāli vai arī ar sabiedrības interesēm kopumā.

Visus ES pilsoņu lūgumrakstus izskata Eiropas Parlamenta Lūgumrakstu komiteja, kas pieņem lēmumu par tālāko nepieciešamo rīcību katrā gadījumā: virzīt vai nevirzīt lūgumrakstā minētā jautājuma risināšanu.

Pirms lūgumraksta izveidošanas ir svarīgi pārlicināties, vai izskatāmais jautājums ir tieši Eiropas Parlamenta, nevis nacionālās pārvaldes iestāžu kompetencē.

**Eiropas
eksāmens**

9.maijs

8.00-21.00

Eiropas pilsoņu iniciatīva

- **Eiropas pilsoņu iniciatīva** ir iespēja ES valstu pilsoņiem ar savu parakstu atbalstīt kādu iniciatīvu par tiesību aktu izstrādi vai arī tādu ierosināt Eiropas Komisijai.
- Saskaņā ar noteikumiem Eiropas pilsoņu iniciatīvu var ierosināt **pilsoņu komiteja**, kurā darbojas vismaz septiņi ES pilsoņi no septiņām dažādām valstīm.
- Lai iniciatīvu izskatītu Eiropas Parlaments, pēc Eiropas pilsoņu iniciatīvas ierosināšanas un reģistrēšanas tā jāatbalsta vismaz vienam miljonam parakstītāju, kas pārstāv vismaz septiņas ES valstis.

**Eiropas
eksāmens**

9.maijs

8.00-21.00

Eiropas pilsoņu iniciatīvas piemērs

Eiropas pilsoņu iniciatīvu „Tiesības uz ūdeni” atbalstīja 1,659,543 pilsoņi 13 ES dalībvalstīs, kas ir daudz vairāk, nekā nepieciešams.

Tā aicināja noteikt, ka ūdens un sanitārija ir katra iedzīvotāja tiesības, tādēļ ūdensapgāde un ūdens resursu pārvaldība būtu jāizslēdz no iekšējā tirgus noteikumiem un liberalizācijas.

Atbildot uz šo priekšlikumu, Eiropas Komisija ir pieņēmusi paziņojumu, kurā ir vairāki konkrēti pasākumi šajā jomā.

Foto: right2water.ie

Aktuālās pilsoņu iniciatīvas var apskatīt šeit: <http://ec.europa.eu/citizens-initiative/public/initiatives/open>

**Eiropas
eksāmens**

9.maijs

8.00-21.00

Kā iedzīvotāji ietekmē Eiropas Savienības lēmumus?

Piemērs. Parakstu vākšana notiek līdz 2019. gada 12. novembrim. Obligāts pārtikas produktu marķējums — neveģetārs/veģetārs/vegānisks.

[..] Visā ES veģetāriešiem un vegāniem nav viegli atpazīt piemērotu pārtiku.[..]. Tāpēc ierosinām tiesību aktus, saskaņā ar kuriem visi pārtikas produkti obligāti jāmarķē ar vienu no trim vienkāršām piktogrammām: neveģetārs, veģetārs vai vegānisks.

Saite: <http://ec.europa.eu/citizens-initiative/public/initiatives/open>

[Noklausies „Eiropas jostas” \(„Euranet Plus”\) audiofailu](#) par parakstu vākšanu pagājušajā gadā!

**Eiropas
eksāmens**

9.maijs

8.00-21.00

Papildu informācijas avoti

- [LR Ārlietu ministrijas mājaslapa par ES jautājumiem](#)
- [Latvija Eiropas Savienībā](#)
- [Eiropas Savienības māja](#)
- [Eiropas Komisijas pārstāvniecība Latvijā](#)
- [Eiropas Parlamenta Informācijas birojs Latvijā](#)
- [Eiropas Parlamenta vietne](#)
- [Eiropas komisijas vietne „Jūsu balss Eiropā”](#)
- [Domnīcas „Providus” vietne: Atvērtā Eiropa: Atvērtie dati atvērtai sabiedrībai](#)